

ฐานกิริยา จัดหมวดหมู่ตามธาตุ ๘ หมวด

หมวด ภู ธาตุ (อ).....๑ หมวด รุช ธาตุ (อ, เอ) (และนิคคหิตอาคมหน้าพยัญชนะที่สุดธาตุ).....๖ หมวด ทิว ธาตุ (ย).....๖ หมวด สุ ธาตุ (ณ, ณา, อุณา).....๗ หมวด กี ธาตุ (นา).....๗	หมวด คห ธาตุ (ณหา).....๗ หมวด ตน ธาตุ (โอ, ยีร).....๘ หมวด จุร ธาตุ (เณ, ฌย).....๘ ธาตุลงปัจจัยอื่นๆ.....๙

ตัวอย่างธาตุต่อไปนี้ เมื่อลงปัจจัยอาขยาตแล้ว เป็น “ฐาน” พร้อมทั้งจะลงวิภัตติอาขยาตในหมวดต่างๆ สำเร็จเป็นกิริยาอาขยาต นำไปใช้ในประโยคต่อไปได้ (กิริยาอาขยาตกับประธานของประโยค ต้องมีบุรุษและวจนะตรงกันด้วย)

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล	ลงวิภัตติ
วท	+อ	= วท	ไหว้	ลง วิภัตติ เป็นต้น เช่น วทติ, วทนติ, วทสิ (ไหว้อยู่); วทตุ (จงไหว้); วทเทย (ควรวไหว้); วททิ (ไหว้แล้ว), วทิสฺสติ (จักไหว้) เป็นต้น

	เอกวจนะ		พหุวจนะ				
ป.	ปุริโส/อิตถิ/กุล	วท	ผู้ชาย/ผู้หญิง/ตระกูล ไหว้.	นามนาม	ปุริสา/อิตถิโย/กุลานิ	วท	ผู้ชาย ท./ผู้หญิง ท./ตระกูล ท. ไหว้.
	โส/สา/ต	วท	เขา/เธอ ไหว้.	ต ... ผู้ที่เอ่ยถึง	เต/ตา/ทานิ	วท	เขา ท./เธอ ท. ไหว้.
ม.	त्व	วท	คุณ ไหว้.	ตุมท ผู้ที่พูดด้วย	ตุมहे	วท	คุณ ท. ไหว้.
อุ.	อห	วท	ผม ไหว้.	อมท ผู้พูดเอง	มย	วท	ผม ท. ไหว้.

ดูรายละเอียด ธาตุที่จัดหมวดหมู่ตามความหมาย (palidict.com/content/ฐานกิริยา) ธาตุลงวิภัตติอาขยาต (palidict.com/dl/Verb_Akhyata8.pdf)

หมวด ภู ธาตุ (อ)

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล				
ภู	+อ	= ภา	มี, เป็น	อธิ-อา-จร	+อ	= อชฺฌาจร	ประพฤติผิด, ล่วงเกิน, ละเมิด
หุ	+อ	= โห	มี, เป็น	อติ-กม	+อ เอ	= อติกกม-กเม	ก้าวล่วง, ล่วงละเมิด, ล่วงเกิน
อส	+อ	= *	มี, เป็น	กม	+อ	= กม	ก้าวไป, เดินไป
(กิริยา “มี” ในภาษาบาลี เป็นอกรรมกิริยา)				กม	+อ	= จงกม (เทวมภาวะ)	จงกรม, ก้าวไป, เดินไป
อภิ-ภู	+อ	= อภิว	ครอบงำ	อา+กม	+อ	= อกกม	เหยียบ, ย่ำ
ป-หุ	+อ	= ปโห	เพียงพอ, มีพอ, มีมาก; เจริญ	ธาว	+อ	= ธาว	วิ่ง
ฐา	+อ	= ติฐฐ	ยืน	ป-ขทิ	+อ	= ปกขนท	วิ่งไป, แล่นไป
อุ-ฐา-(ห)	+อ	= อุฐฐา-ฐุท	ลุกขึ้น, ตั้งขึ้น	ปลาย	+อ	= ปลาย	หนีไป
อุ-ป-ฐา-(ห)	+อ	= อุปฐฐา-ฐุท	ตั้งขึ้น, ปรากฏ, ยืนใกล้, บำรุง	อุ-ป-ส-กม	+อ	= อุปสกม อุปสงกม	เข้าไปหา-พบ-ใกล้
ปติ-ฐา-(ห)	+อ	= ปติฐฐา-ฐุท	ตั้ง, ตั้งมั่น	ป-วิส	+อ	= ปวิส	เข้าไป
คม	+อ	= คจจ	ไป; ถึง	นิ-สท	+อ	= นิสิต	นั่ง
อา-คม	+อ	= อาคจจ	มา	นิ-กม	+อ	= นิกขม	ออกไป
จร	+อ	= จร	เที่ยวไป; ประพฤติ	ป-กม	+อ	= ปกกม	หลีกเลี่ยง
ส-อุ-อา-ท-จร	+อ	= สมุททาจร	ประพฤติด้วยดี, กล่าว, ร้องเรียก	ปรี-กม	+อ	= ปรีกกม	ก้าวไปข้างหน้า, บากบั่น
				อภิ-กม	+อ	= อภิกกม	ก้าวไปข้างหน้า, ล่วงไป

ผร	+อ	= ผร	แผ่ไป
นิ-ฉร	+อ	= นิฉร	(เสียง, รัศมี) เปล่งออก
ตร	+อ	= ตร	ข้าม, ผ่าน, กลิ้ง
อุ-ตร	+อ	= อุตร	ข้ามขึ้น, ข้าม, ขึ้น
โอ-ตร	+อ	= โอตร	ข้ามลง, ลง, โฉบลง
รห	+อ	= รห	ขึ้น, งอก, ปรากฏ, เกิด
อา-รห	+อ	= อารห-โรห	ขึ้น, งอก
อว-รห	+อ	= โอโรห	ลง, โน้มลง
โอ-กม	+อ	= โอกกม	ก้าวลง, หยั่งลง
ปต	+อ	= ปต	ตก, ล้ม, (กรรม) แท้ง
อุ-ปต	+อ	= อุปต	บินขึ้น, เหาะขึ้น
อภิ-อุ-คม	+อ	= อพุกุคม	บินขึ้น, เหาะขึ้น
อธิ-อุ-ปต	+อ	= อชฌูปต	ตกลง, โฉบลง
ภสฺส	+อ	= ภสฺส	พลัดตก, พลาด,
ลหิ	+อ	= ลงห	กระโดด, เหาะ, เเทิน, ลอยไป
ปลุ	+อ	= ปลว	ไป, ลอยไป (ในน้ำ)
นิ-มุชช	+อ	= นิมุชช	จม, จมลง, ดำลง, ดำน้ำ
สิท	+อ	= สิท	ชุ่มชื้น; จม
สี	+อ	= เส, สย	นอน
สุป	+อ	= สุป	หลับ
มุจฉ	+อ	= มุจฉ	หลง, เป็นลม, สลบ, แนนั่ง
วส	+อ	= วส	อยู่
ปา	+อ	= ปา, ปิว	ตี
ทิสฺ ทิส	+อ	= ทิสฺ ทิส	กัด
ขาท	+อ	= ขาท	กิน, เคี้ยวกิน, กัดกิน
ฉา	+อ	= ฉา ฉ	หิว, หิวข้าว, หิวน้ำ
ติส	+อ	= ติส	อิม, เอิบอิม, ยินดี
สาท	+อ	= สาท	ยินดี, สบายใจ, เพลินใจ
ทิส	+อ	= ปสฺส	เห็น
ทิส	+อ	= ทิสฺส	เห็น, ปรากฏ
อิกข	+อ	= อิกข	เห็น
ปาตุ-ภู	+อ	= ปาตุภว	ปรากฏ, มีปรากฏ, ปรากฏชัด
ปาตุ-ร-หุ	+อ	= ปาตุโร	ปรากฏ, มีปรากฏ, ปรากฏชัด
วจ	+อ	= วจ	พูด, บอก, กล่าว
วท	+อ	= วท วเท	พูด, บอก, กล่าว
โอ-วท	+อ	= โอวท	โอวาท
ปฐ	+อ	= ปฐ	บอก, กล่าว, แสดง
ภาส	+อ	= ภาส	บอก, กล่าว, แสดง

ภณ	+อ	= ภณ	บอก, กล่าว, แสดง
อุ-ทิส	+อ	= อุทิส	แสดงขึ้น
ปุจฉ	+อ	= ปุจฉ	ถาม
อา-ปุจฉ	+อ	= อาปุจฉ	ถามโดยเอื้อเฟื้อ, ถามหา,
			อำนาจ; ขออนุญาต
ถุ	+อ	= ถว	ชมเชย, ยกย่อง, สรรเสริญ
ป-สฺส	+อ	= ปสฺส	ชมเชย, ยกย่อง, สรรเสริญ
อา-กุส	+อ	= อุกุส	ดำ
ปริ-ภาส	+อ	= ปริภาส	ดำ
สป	+อ	= สป	ดำ, สบถ, สาบแช่ง
ตชช	+อ	= ตชช	ดำ, ชุ่ม, ชุ่มชุ่ม, คุกคาม
ครห	+อ	= ครห	ตีเตียน, นินทา, เกลียด, ชัง
นิ-คห	+อ	= นิคคห	ชุ่ม, ชุ่มชุ่ม, ลงโทษ
นिति	+อ	= นินท	ตีเตียน, นินทา
สาสุ	+อ	= สาส	สอน, อบรม
ป-กาสุ	+อ	= ปกาส ปกาเส	ประกาศ
ป-กุส	+อ	= ปกุส	เรียกมา
อธิ-อิส	+อ	= อชฌเมส	เชื้อเชิญ, อาราธนา
รุ	+อ	= รว โร	ร้อง
รห	+อ	= รห โรห	ร้องให้, หลั่งน้ำตา
ปริ-เทว	+อ	= ปริเทว	ร้องให้, คร่ำครวญ
กทิก กนท	+อ	= กนท	ร้องให้, คร่ำครวญ
เค	+อ	= คาย	ออกเสียง, ขับกล่อม, ร้องเพลง
หส	+อ	= หส	หัวเราะ, ร่าเริง
รม	+อ	= รม	ยินดี
มุท	+อ	= โมท	ยินดี
วิท	+อ	= วิท	รู้
ธา ธร	+อ	= ธร ทธา (เทภากา)	ทรงไว้, ทรงจำ; ร้องรับ
เณ	+อ	= เณ ฉาย (เอ>อาย)	เพ่ง, เพ่งด้วยใจ, พิจารณา,
			คิด; เฝ้า, ไหม้
สิทข	+อ	= สิทข	ศึกษา
อธิ-อิ	+อ	= อชฌมาย	ศึกษา, เล่าเรียน, อ่าน, สาธยาย
สฺ-เณ	+อ	= สชฌมาย (เอ>อาย)	สวด, สาธยาย, ท่อง
ลิข	+อ	= ลิข	เขียน
ปจ	+อ	= ปจ	หุง, ต้ม; ปรง (อาหาร), เฝ้า, ไหม้
อิสฺ	+อ	= อิจฉ	ปรารถนา, ต้องการ
กมุ	+อ	= กาม	ปรารถนา, ต้องการ
อาสาส	+อ	= อาสาส อาสิส อาสิส	หวัง, ปรารถนา

อาลิส	+อ	= อาลิส	หวัง, ปรารถนา	ปริ-วิส	+อ	= ปริวิส	ให้/ถวาย/เลี้ยง อาหาร, อังกาส (คำชม)
ปฏิ-อาลิส	+อ	= ปฏิอาลิส	หวังเฉพาะ, ปรารถนาเฉพาะ	ลภ	+อ	= ลภ	ได้
กช กงช	+อ	= กงช	หวัง, ปรารถนา, สงสัย	ปฏิ-ลภ	+อ	= ปฏิลภ	ได้เฉพาะ, กลับได้
ส-ส	+อ	= สส	สงสัย	ส-ปฏิ-อิส	+อ	= สมปฏิจ	รับ, รับประทาน
ปิย	+อ	= ปิย	รัก	หน	+อ	= หน	ฆ่า, เบียดเบียน, กำจัด
ลชช	+อ	= ลชช	อายุ, ละอาย	มร	+อ	= มร	ตาย
หเร	+อ	= หราย (เอ>อาย)	อายุ, ละอาย	จ	+อ	= จ	เคลื่อน, ตาย
วนท	+อ	= วนท	ไหว	ชีว	+อ	= ชีว	เป็นอยู่, มีชีวิตอยู่
นมสส	+อ	= นมสส	น้อมไหว	อา-สส	+อ	= อสส	หายใจ
นม	+อ	= นม	น้อม, นอบน้อม	ชिर	+อ	= ชिर	เก่า, แก่, คร่ำคร่า
มาน	+อ	= มาน	บูชา, นบถือ	ชิ	+อ	= เซ ชย	ชนะ
อป-จาย	+อ	= อปจาย	บูชา, นบถือ, เคารพ	ปรา-ชิ	+อ	= ปราเช ปราชย	แพ้
ยช	+อ	= ยช	บูชา, บูชาเทพ, เช่นสรวง	ยช	+อ	= ยชช	ประกอบ, ผูก
นี	+อ	= เน นย	นำไป (นำคน, สัตว์)	ยธ	+อ	= โยธ	รบ, สู้
อา-นี	+อ	= อาเน	นำมา	อา-มส	+อ	= आमส	จับต้อง, ลูบคลำ
อป-นี	+อ	= อปเน	นำออก	ปรา-มส	+อ	= ปรามส	จับต้อง, ลูบคลำ, ยึดมั่น
วท	+อ	= วท	นำไป (นำสิ่งของ)	มุส	+อ	= มุส มุส	ถูกต้อง, สัมผัส
ห	+อ	= ห	นำไป (นำสิ่งของ)	อุป-ถภ	+อ	= อุปถมก อุปถมก	ช่วยเหลือ, ทำให้มั่นคง, อุดหนุน, อุปถัมภ์, คำจุน, สนับสนุน
อา-ห	+อ	= อาหาร	นำมา	มถ มตถ	+อ	= มถ มตถ มถ	รวบรวน, ทำให้วุ่นวาย, ย่ำยี
โอ-ห	+อ	= โอห	นำลง ปลงผมทวนวด	มทท	+อ	= มทท	เหยียบ, ย่ำ, ย่ำยี, ขยำ
นิ-ห	+อ	= นิห	นำออก, ขับไล่ (ใช้กับคนได้)	โอ-มทท	+อ	= โอมทท	เหยียบลง, ขยี้มลง
ป-ห	+อ	= ปห	ประหาร, ทบ, ตี (สิ่งมีชีวิต)	โกฏฏ	+อ	= โกฏฏ	ตอก, ต่ำ, ทบ, บู
ป-ชป	+อ	= ปกชป	ใส่, ใส่เข้า	พาร	+อ	= พาร	ห้าม; ทำลาย, ฆ่า, เบียดเบียน
นิ-ชป	+อ	= นิกชป	เก็บ	เหตุ	+อ	= เหตุ	เบียดเบียน, บีบคั้น
นิ-กชฏ	+อ	= นิกกชฏ	ดึงออก, ลากออก	ผล	+อ	= ผล	แตกสลาย; ทำลาย; สำเร็จ, ผลัดผล
อา-กชฏ	+อ	= อากชฏ	ดึงออก, ลากออก, ดุด, ชัก	ภช	+อ	= ภช	หัก; แบ่ง, จำแนก; คบ
อุ-ชป	+อ	= อุชป	ยก, ยกขึ้น	กป	+อ เอ	= กปป กปเป	ควร, สมควร, อาจ, สามารถ, อาจมี, อาจเป็น
อว-ห	+อ	= อวห	ลัก, ขโมย	กป	+อ	= กป	สำเร็จ, กำหนด, ถึง, บรรลุ; ทำ, คิด, นึก... ; ตัด, โจน
ชป	+อ	= ชป	ทิ้ง, ขว้าง, โยน; โอ, จาม	สธ	+อ	= สธ	สำเร็จ
จช	+อ	= จช	สละ, บริจาค	นิ-ฐา	+อ	= นิฐา	ตั้ง, ตั้งลง, สำเร็จ, จบ
ส-ห	+อ	= ห	รวบรวม, ย่อ	วชฏ	+อ	= วชฏ	เจริญ, งอกงาม, เติบโต, เพิ่มขึ้น
วิ-สชช	+อ	= วิสชช	สละ, แบ่งปัน; แก้/ตอบ (คำถาม)	รจ	+อ	= รจ	รุ่งเรือง, งดงาม; ยินดี
หา	+อ	= ชห ชหา (เทภภาชะ)	ละ, สละ, ปล่อย	ชุต	+อ	= ชุต	สว่าง, รุ่งเรือง, โพล่ง
นุท	+อ	= นุท โนท	ขจัด, บรรเทา				
ภิกช	+อ	= ภิกช	ขอ				
ยจ	+อ	= ยจ	ขอ				
ทา	+อ	= เท, ททา	ให้				
ปฏิ-ทา	+อ	= ปฏิเท	ให้กลับ, ให้คืน				

ภา	+อ	= ภา ภาย	สว่าง, รุ่งเรือง, แจ่มแจ้ง	ภูส	+อ	= ภูส	ประดับ, ตกแต่ง
ภาส	+อ	= ภาส	สว่าง, รุ่งเรือง; พุด	วิ-หฺร	+อ	= วิหฺร	อยู่, อาศัย
ถิร	+อ	= ถิร	มั่นคง	วส	+อ	= วส	อยู่, อาศัย
อณฺท	+อ	= อณฺท	ออก (๒)	อชฺ-อา-วส	+อ	= อชฺฌาวส	อยู่ครองครอง
นิ-วตฺต	+อ	= นิพพตฺต	เกิด, บังเกิด	ปฏฺิ-วส	+อ	= ปฏฺิวส	อยู่, อาศัย
วป	+อ	= วป	หว่าน, ปลูก; ทอ; โคนศีรษะ	อา-วส	+อ	= อาวส	อาศัยอยู่, อยู่ครอง
กิริ	+อ	= กิริ	เรียราย, เกลี่ย, โปรย, เกลื่อน	มกฺข	+อ	= มกฺข	ทา, ลูบไล้, ลบหลู่
สํ-กิริ	+อ	= สกฺกิริ	เรียราย, เกลี่ย, ... ปะปน	รณฺช	+อ	= รณฺช รณฺช	ข้อม, กำหนด
โอ-กิริ	+อ	= โอกิริ	โปรยลง, หว่าน, ทำให้เรียราย	ตป	+อ	= ตป	ร้อน, เปร้อร้อน, เผา; อิ่ม, เอบอ้อม
วิ-ป-กิริ	+อ	= วิปฺกิริ	เกลื่อนกล่น, กระจัดกระจาย	ฌป	+อ	= ฌป ฌาเป-ปย	เผา, ไหม้
สํ-สชฺช	+อ	= สํสชฺช	ปะปน, เลือปน, เกี่ยวข้อง, คลุกคลี	ฌม	+อ เอ	= ฌม ฌาย (เอ> อย)	เผา, ไหม้, เปร้อร้อน, สว่าง; เฟ่ง, คิด
วสฺส	+อ	= วสฺส	(ฝน) ตก, รด, โปรย	ทท ทท	+อ	= ทท ทท	ไหม้, (อันไฟ) เผา
อติ-วสฺส	+อ	= อติวสฺส	รั้ว	ป-กฺฤ	+อ	= ปกฺฤกฺฤ	เด็ด, เด็ดพล่าน
ป-ขร	+อ	= ปขร ปคฺขร	รด, ราด, เท, ไหลออก, พรรม	สํ-มชฺช	+อ	= สมฺมชฺช	ปิด, กวาด, ชัด, ฤ, นวด
สนฺท	+อ	= สนฺท	ไหลออก	ปริ-มชฺช	+อ	= ปริมชฺช	ขัด, กวาด, ชัด, ฤ, นวด, ลูบ, คล้า
สุ	+อ	= สุ	ไหลไป; ให้เกิดขึ้น; เป็นใหญ่	โธว	+อ	= โธว	ล้าง
อณฺช	+อ	= อณฺช	หยอด, ทา, เติม	ปุณฺณ	+อ	= ปุณฺณ ปุณฺช	เช็ด, ฤ, ขำระ, กวาด
ติม	+อ	= เตม	เปียก, ชื้น, ชุ่ม, ชุ่มชื้น	กนฺต	+อ	= กนฺต	ตัด, ผ่า, เชือด, คม; กรอ/ปั่นด้าย
สุกฺข	+อ	= สุกฺข	แห้ง, ไม่สนใจ, ไม่ตั้งใจ	กส	+อ	= กส กสฺส	ไถ, เสือก, ไส
วร	+อ	= วร	ปิด, กั้น	ชน	+อ	= ชน	ขุด, เจาะ, ไช
วิ-วร	+อ	= วิวร	เปิด	ตจฺจ	+อ	= ตจฺจ	ถาก, ไส, ทำให้บาง
ถก	+อ	= ถก	ปิด, กั้น, กระทบกระทั่ง	ป-สท	+อ	= ปสท	กดขี่, ช่มเหง
ปริ-ธา	+อ	= ปริธา ปริทท	นุ่งห่ม	สุจ	+อ เอ	= สุจ สุเจ	สะอาด, หมดจด; แสดง, ไป, เน้มไป
ปา-อา-ร-อุป	+อ	= ปารูป	ห่ม	ปุ	+อ	= ปุณา	ขำระ, สะอาด, หมดจด
ปิ-ธา	+อ	= ปิธา ปิทท	ปกปิด, ห่อหุ้ม, ปิด, กั้น	ฆํส	+อ	= ฆํส	สี, ฤ, บด
อปิ-ธา	+อ	= อปิธา อปิทท	ปกปิด, ห่อหุ้ม, ปิด, กั้น	สํ-ธา	+อ	= สนฺธา สททท	เลื่อมใส, เชื่อถือ; เชื่อมต่อ
กฺชช	+อ	= กฺชช	คว่า, คว่าลง	ป-สท	+อ	= ปสฺท	ไม่มีมลทิน, หมดจด, ผ่องใส
ปฏฺิ-สิธฺ	+อ	= ปฏฺิเสธ	ห้าม, ปฏฺิเสธ	รกช	+อ	= รกช	รักษา
ปฏฺิ-ชิป	+อ	= ปฏฺิกชิป	ห้าม, ปฏฺิเสธ (คน, สิ่งของ)	คฺป	+อ	= โคป	คุ้มครอง, ปกครอง, รักษา
สํ-วร	+อ	= สํวร	สำรวม, ระวัง, ปิด, กั้น	ภร	+อ	= ภร	เลี้ยงดู; นำไป
สํ-ยมฺ	+อ	= สํยม สํยจฺจ	สำรวม, ช่มอินทริย์	ปุส	+อ	= ปุส	เลี้ยงดู
พณฺธ	+อ	= พณฺธ	ผูก, พัน, รัด	ชคฺค	+อ	= ชคฺค	ประคอง, ประคับประคอง,
เวฐ	+อ	= เวฐ	ผูก, พัน, รัด				ปฏิบัติ, ช่อมแซม
ลพิ	+อ	= ลมพ	เหนียว, แขนวน, ห้อย, คล้อง	คเวส	+อ	= คเวส	แสวงหา, ค้นหา
ลค	+อ	= ลค ลคฺค	ติด, ข้อง, เกี่ยวข้อง, แขนวน, คล้อง	อิส	+อ	= เอส	แสวงหา, ค้นหา
สชฺช	+อ	= สชฺช	ติด, ข้อง, ไม่คล้อง	วิ-สท	+อ	= วิสท	อาจ, กล้าหาญ, ปฏฺิญา
ปิลธิ	+อ	= ปิลนฺธ	ประดับ, ตกแต่ง	ภิ	+อ	= ภาย	กลัว
มจิ	+อ เอ	= มณฺท มณฺเท	ประดับ, ตกแต่ง				

ภิลิ	+อ	= ภิลิ	กลัว				สีก, ลาสึกขา
ภมภ	+อ	= ภมภ	กลัว, หัวนั้ไหว, หวาดเสียว	จุมพ	+อ	= จุมพ	จวบ, จุมพิต
วิซี	+อ	= วิช เวช	กลัว, หัวนั้ไหว, หวาดเสียว	อา-ลึงค	+อ	= อาลึงค	กอด
อุ-สกี	+อ	= อุสสงก	กลัว, หวาดกลัว	สช	+อ	= สช	กอด
อคข	+อ	= อคข	มีค่า, มีราคา	กิลม	+อ	= กิลม	ลำบาก, เหน็ดเหนื่อย, ชอกช้ำ, เจ็บไข้, ไม่สบาย
จล	+อ	= จล จลจล (เทวมภาวะ)	ไหว, หัวนั้ไหว, สั่น	คิเล	+อ	= คิลย	เจ็บไข้, ไม่สบาย
จูป	+อ	= จูป โจป	ไหว, หัวนั้ไหว, สั่น	ชิป	+อ	= ชิป	โอ, จาม; ทิ้ง
อิลข	+อ	= อิลข	ไหว, หัวนั้ไหว, งอ, คู้เข้า	กาส	+อ	= กาส	โอ, กระแอม
อีร	+อ	= อีร	ไหว, หัวนั้ไหว	วมุ	+อ	= วม	อาเจียน; คายออก
กปี กมป	+อ	= กมป	ไหว, หัวนั้ไหว	ถร	+อ	= ถร	ปูลาด
วิธ	+อ	= เวธ	ไหว, หัวนั้ไหว; เบียดเบียน	อา-ถร	+อ	= อตถร	ปูลาด, กราน (กลิ่น)
กูป	+ย	= กูปป	กำเริบ, สะเทือน, โกรธ, พินาศ	โอ-ถร	+อ	= โอตถร	ปูลาด, ปกคลุม, ปิดบัง, ท่วมทับ
ชุก	+อ เอ	= โชภ โชภ	หัวนั้ไหวอย่างรุนแรง	สั-ถร	+อ	= สนถร	ปู, ปูลาด
วตตุ	+อ	= วตตุ	เป็นไป, เป็นอยู่, เลี้ยงชีวิต; หมุนไป; เลี้ยงดู, รับผิดชอบ; ห้าม	อชิ-โอ-ถร	+อ	= อชิโณถร อชิโณตถร	ท่วมทับ, ครอบงำ, ปกคลุม
อติ-วตตุ	+อ	= อติวตตุ	เป็นไปล่วง, (น้ำ) ล้น	สั-วิ-ธา	+อ	= สัวิท	จัดแจง, เตรียมการ, ประกอบ
วฏฏ	+อ	= วฏฏ	หมุนไป	สชช	+อ	= สชช	จัดแจง, เตรียมการ, ประกอบ; สร้าง, ทำ
องก	+อ	= องก	กำหนด, หมาย, เป็นเครื่องหมาย	ยช	+อ	= โยช	ผูก, ประกอบ, รวบรวม
สมุ	+อ	= สม	สงบ, ระวัง, ทำความเพียร	อรท	+อ	= อรท	สมควร, เหมาะสม; บุษบา
ปฎิ-ป-สมุ	+อ	= ปฎิปสมม	สงบ, ระวัง	กปุ	+อ เอ	= กปป กปเป	ควร, สมควร; อาจ, สามารถ
วิ-วิจ	+อ	= วิวิจ	สังัด, โดดเดี่ยว, ปลีกออก	ปุร	+อ	= ปุร	เต็ม
อา-รภ	+อ	= อารภ	ปรารภ, (กล่าวถึง, ตั้งต้น, ดำริ), ทำ, เริ่ม, ลงมือ, พยายาม	ทุท	+อ	= ทุท โทท	รีดน้ำมัน; ให้เต็ม; ฆ่า; ทำลาย
อุ-สท	+อ	= อุสสท	พยายาม	ธม	+อ	= ธม	ทำเป่าให้มีเสียง, เป่าให้ดัง; ก่อไฟ, เป่าไฟ
วายม	+อ	= วายม	พยายาม	วลชิ	+อ	= วลช	บริโภค, ใช้สอย
ตทิ	+อ	= ตนท	เกียจคร้าน, ประมาท, ไม่ เอื้อเฟื้อ, เบียดเบียน	เสว	+อ	= เสว	เสพ, ใช้สอย, คบหา; ยินดี
ขม	+อ	= ขม	อดทน, อดโทษ, ควร, ชอบ	วิ-สส	+อ	= วิสสส	คุ้นเคย
สท	+อ	= สท	อดทน, อดกลั้น	สั-อา-ทย	+เอ	= สสมาทเป (ย>ป)	ชักชวน
ติช	+อ	= ตติทช (เทวมภาวะ)	อดทน; ผูก, ร้อย	นจจ	+อ	= นจจ	พ้อนรำ
กฏ	+อ	= กฏ	คด, โค้ง, งอ, โกง, บิด, ตัด, เกี่ยว, ปั่น	วิ-ลส	+อ	= วิลส	สวยงาม, เยื้องกราย, กรีดกราย
สฐ	+อ	= สฐ	ล่อลวง, ฉ้อโกง; ฆ่า; เศร้าหมอง	สุภ	+อ	= โสภ	งาม, สว่าง, รุ่งเรือง; เบียดเบียน
ป-วช	+อ	= ปพพช	ไป, ออกไป, บวช	ปุปผ	+อ	= ปุปผ	(ดอกไม้) บาน
ภม	+อ	= ภม	หัน, หมุน	อุ-ทท	+อ	= อุทท	ถ่ายอุจจาระรด
วิ-ภม	+อ	= วิภม	หันกลับ, หมุนกลับ, หมุนผิด,	อุ-มิท	+อ	= อุมิท	ถ่ายปัสสาวะรด

หมวด รัศ ธาตุ (อ, เอ) (และนิคคหิตอาคมหน้าพยัญชนะที่สุทธธาตุ)

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล	อา-ฉิท	+อ	=	วจฉินท	ตัด, ชิง
รุศ	+อ	เอ	= รุนธ, รุนธ	ปิด, กั้น, ห้าม	สั-อ-ฉิท	+อ	= สมุจฉินท	ตัดขาด ...
ภุช	+อ		= ภุช	กิน	ยุช	+อ	= ยุช	ผูก, ประกอบ, รวบรวม;
ปริ-ภุช	+อ		= ปริภุช	บริโภค; กิน, ใช้สอย				อุตสาหะ, พยายาม
ลิป	+อ		= ลิมป	ฉาบ, ทา, ลูบไล้	วิท	+อ	= วินท	ได้, ประสบ; พิจารณา; ยินดี
มฺจ	+อ		= มฺจ	ปล่อย, แยก, ถอด	หิส	+อ	= หิส	เบียดเบียน
ภิท	+อ		= ภินท	ทำลาย, ต่อย, ตัด	ลิจ	+อ	= ลิจ	รด, ราด, เท, ไหลออก
ฉิท	+อ		= ฉินท	ตัด, บั่น, แบ่ง, ฝ่า, ทอน, ชิง				

หมวด ทิว ธาตุ (ย)

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล	วิธ	+ย	=	วิชฌ	แทง, เสียดแทง
ทิว	+ย		= ทิพพ	เล่น	ปฏิ-วิธ	+ย	= ปฏิวิชฌ	แทงตลอด
สิว	+ย		= สิพพ	เย็บ	รุช	+ย	= รุชช	แทง, เสียดแทง; เป็นโรค, เจ็บป่วย
ชี	+ย		= ชีย	สิ้น, เสื่อม, หมด	ตุส	+ย	= ตุสส	ยินดี, เอบอ้ม
พฺธ	+ย		= พฺธม	รู้, ตรัสรู้	สั-นท	+ย	= สนนยท	ผูก, สวม (เกราะ)
มน	+ย		= มณญ	รู้	สั-อา-ทา	+ย	= สมาทีย	สมาทาน
วิท	+ย		= วิชช	มี	มุท	+ย	= มุชท	หลง
ลุป	+ย		= ลุปป	ลบ, ลบออก, ไม่เห็น, ไม่ปรากฏ	มุส	+ย	= มุสส	ลืม
อนฺตร-ธา	+ย		= อนฺตรธาย	ไม่เห็น, ไม่ปรากฏ, อันตรธาน	มท	+ย	= มชช	เมา, ประมาท, เลินเล่อ
ปจ	+ย		= ปจจ	สูง	รช	+ย	= รชช	ย้อม
ปท	+ย		= ปชช	ถึง	มฺจ	+ย	= มฺจจ	หลุด, พัน
นิ-ปท	+ย		= นิปชช	นอน, หมอบ	ภิท	+ย	= ภิชช	แตก; ต่างกัน
นิ-ทา	+ย		= นิททาย	หลับ	ฉิท	+ย	= ฉิชช	ขาด, ทะลุ, แตก, สลาย
ป-พฺธ	+ย		= ปพฺธม	ตื่น	วท	+ย	= วุชท	ลอย, นำไป
ชน	+ย		= ชาย	เกิด	ป-ทา	+ย	= ปหิย ปหีย ปทาย	ละ, สละ, ทิ้ง, ปล่อย; เสื่อม, เลว
วิ-ชน	+ย		= วิชาย	คลอด (ลูก)	สั-อา-ทา	+ย	= สมาทีย	ถือเอา, ยึดถือ
อุ-ปท	+ย		= อุปชช	เกิดขึ้น	หน	+ย	= หนญ	เบียดเบียน, กระทบกระทั่ง
อุ-ป-ปท	+ย		= อุปปชช	เกิดขึ้น, ปรากฏขึ้น; เข้าถึง	ป-สท	+ย	= ปสยท	กอดขี่, ช่มเหลง
ลฺภ	+ย		= ลฺภภ	โลภ, ละโมบ	ทฺส	+ย	= ทฺสส	ไม่ชอบใจ, ทำลาย, ประทุษร้าย
รณช	+ย		= รณช รชช	กำหนด, ย้อม	นส	+ย	= นสส	ฉิบหาย, พิณาศ
กฺธ	+ย		= กฺธม	โกรธ	อป-ราธ	+ย	= อปรธม	ประทุษร้าย, ผิด
กฺป	+ย		= กฺปป	โกรธ	สิธ	+ย	= สิชฌ	สำเร็จ
สป	+ย		= สปย สปป	ต่ำ, สบถ, สบประชัง	สั-อิธ	+ย	= สมิชฌ	สำเร็จ
สมฺ	+ย		= สมม	สงบ	นิ-ปท	+ย	= นิปปชช นิปพชช	ถึงพร้อม, สำเร็จ, สมบูรณ์
ยุธ	+ย		= ยุชฌ	รบ, สู้				

อว-โส	+ย	= อวสย	จบลง, สำเร็จลง, สิ้นสุดลง	สมุ	+ย	= สมม	สงบ, ระวัง, ทำความเพียร
ทีป	+ย	= ทีบป	สว่าง, รุ่งเรือง, โพล่ง; ร้อน, ไหม้	ปฏิ-ป-สมุ	+ย	= ปฏิปสมม	สงบ, ระวัง
กิลิท	+ย	= กิลิทย กิลิขช	เปียก, ชื้น, ชุ่ม, ชุ่มชื้น	วิ-วิจ	+ย	= วิวิจจ	สังเกต, โดดเดี่ยว, ปลีกออก
สุส	+ย	= สุสส	แห้ง, เหี่ยว, ผอม, ชุบซีด	ลี	+ย	= ลีย	แอบ, ซ่อน, หลีกเร้น; ติดอยู่;
รนช	+ย	= รนชช	ย้อม, กำหนด				รวมกัน
ตป	+ย	= ตปป	ร้อน, ร่ำร้อน, เเผา; อิ่ม, เอิบอิ่ม	อา-รก	+ย	= อารพก	ปรารถนา, (กล่าวถึง, ตั้งต้น, คำริ),
สุธ	+ย	= สุขม	หมดจด, บริสุทธิ์, สะอาด; ชำระ				ทำ, เริ่ม, ลงมือ, พยายาม
นหา นหา	+ย	= นหาย นหาย	อาบ	สห	+ย	= สยท	อดทน, อดกลั้น
กิลิส	+ย	= กิลิสส	เศร้าหมอง, เบียดเบียน, แผลเผา	ยุษ	+ย	= ยุษช	ตั้งใจ, ตั้งมั่น, มั่นคง; ควรว,
ปุส	+ย	= ปุสส	เลี้ยวดู				สมควร, ถูกต้อง, ใช้ได้
วิชี	+ย	= วิชช	กลัว, หวั่นไหว, หวาดเสียว	วิ-รุช	+ย	= วิรุชม	คัดค้าน, ขัดแย้ง; ปรารถนา
ตส	+ย	= ตสส	กลัว, หวาดกลัว, สะดุ้งกลัว	ลิส	+ย	= ลิสส	เหลือ
ขุภ	+ย	= ขุภภ	หวั่นไหวอย่างรุนแรง				

หมวด กุ ชาติ (ณ, ณา, อนุ)

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล	ล	+ณ	=	ลโน	ผูก, พัน, รัด
สุ	+ณ ณา	= สุโน สุณา	ฟัง, ได้ยิน	ป-ท	+ณา	=	ปทินา	ส่งไป
ปฏิ-สุ	+ณา	= ปฏิสุณา	ฟังตอบ, ตอบรับ, รับฟัง,	ป-อป	+อนุ	=	ปาปุนา	ถึง
			รับคำ, รับรอง	สก	+อนุ	=	สกกุนา	อาจ, สามารถ
อา-ว	+ณา	= อาวณา	ร้อย	ปริ-ย-อาป	+อนุ	=	ปริยาปุนา	เล่าเรียน

หมวด กิ ชาติ (นา)

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล	จ	+นา	=	จนา	กำจัด, ทำลาย, ทำให้หั่นไหว
กิ	+นา	= กินา กิณา	ซื้อ	ล	+นา	=	ลนา	เกี่ยว, ตัด
วิ-กิ	+นา	= วิกกินา วิกกิณา	ขาย	ผ	+นา	=	ผนา	ผิด, โปรง, โรอย
ช	+นา	= ชินา	ชนะ	มา	+นา	=	มินา	นับ
จิ	+นา	= จินา	ก่อ, สัมสม	ถ	+นา	=	ถนา	ชมเชย, ยกย่อง, สรรเสริญ
ญา	+นา	= ชานา	รู้	ปุส	+นา	=	ปุสนา	เลี้ยวดู
ป-ญา	+นา	= ปณญา (นา>ย)	รู้, ปรากฏ	ขุภ	+นา	=	ขุภนา	หวั่นไหวอย่างรุนแรง
อนุ-ญา	+นา	= อนุชานา	อนุญาต	ลี	+นา	=	ลีนา	แอบ, ซ่อน, หลีกเร้น; ติดอยู่; รวมกัน
มน	+นา	= มนา	รู้, ตรัสรู้; นิ่งอยู่					

หมวด คิ ชาติ (ณา)

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล	ป-คท	+ณา	=	ปคคณา	ถือ, จับ, ประคอง, ยกย่อง, อุดหนุน
คท	+ณา	= คคณา	ถือเอา, จับ, รับ	อนุ-คท	+ณา	=	อนุคคณา	อนุเคราะห์, ช่วยเหลือ
อุ-คท	+ณา	= อุคคณา	เรียน, เล่าเรียน	ปฏิ-คท	+ณา	=	ปฏิคคณา	รับเฉพาะ, รับประเคน

นิ-คห +ณหา = นิคคณหา ชู่, ช่มชู่, ลงโทษ

สั-คห +ณหา = สักคณหา สงเคราะห์, รวบรวม

หมวด ติน ธาตุ (โอ, ยิร)

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล
ตน	+โอ	= ตโน	ตนุ
กร	+โอ	= กโร	ทำ
กร	+ยิร	= กยิร	ทำ
วิ-อา-กร	+โอ	= พยากรโร	ทำให้แจ้ง, พยากรณ์
อาวิ-กร	+โอ	= อาวิกโร	ทำให้แจ้ง

สั-กร	+โอ	= สกโร	ทำโดยดี, สักการะ
ครุ-กร	+โอ	= ครุโร	ทำให้หนัก, เคารพ
สก	+โอ	= สกโก	อาจ, สามารถ
ป-อป	+โอ	= ปโป	ถึง
ชาคร	+โอ	= ชาครโร	ตื่น

หมวด จุวิ ธาตุ (ณ, ฌย)

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล
จฺร	+ณณย	= โจเร-รย	ลัก, ขโมย
ณ	+ณณย	= เณ-นย	ลัก, ขโมย
ตก	+ณณย	= ตกเก-กย	ตริก
โอ-โลก	+ณณย	= โอลเก-กย	มองดู, เห็น
ลกข	+ณณย	= ลกข-ขย	กำหนด
ฐป ฌป	+ณณย	= ฐเป ฌเป	ตั้ง, วาง, เก็บ
ปฎิ-สม	+ณณย	= ปฎิสมา-มย	เก็บรักษา, ยึดครอง
สั-สม	+ณณย	= สัสมา-มย	เก็บรักษา, ยึดครอง
ปาล	+ณณย	= ปาเล-ลย	รักษา
ฆฎ	+ณณย	= ฆฎเ-ฎย	สืบทอด
คณ	+ณณย	= คณ-ณย	นับ
ปุษ	+ณณย	= ปุเช-ชย	บูชา
กถ	+ณณย	= กถ-ถย	พูด, บอก, กล่าว
วจ	+ณณย	= วาเจ-จย	พูด, บอก, กล่าว, แสดง
อา-รฺจ	+ณณย	= อาโรเจ-จย	บอก, กล่าว
รฺจ	+ณณย	= โรเจ-จย	ชอบ, ยินดี
ทีป	+ณณย	= ทีเป-ปย	ประกาศ, แสดง
ทิส	+ณณย	= เทเส-สย	แสดง (นามธรรม), กล่าว, สวด
ทิส	+ณณย	= ทสเส-สย	แสดง (รูปธรรม)
อุ-ทิส	+ณณย	= อุทเทเส-สย	แสดงขึ้น
ภสส	+ณณย	= ภสเส-สย	พูดคุย, บ่น, คำ
ตชช	+ณณย	= ตชช-ชย	คำ, ชู่, ช่มชู่, คุกคาม
อุ-ยฺช	+ณณย	= อุยฺเช-ชย	ส่งไป
ขุส	+ณณย	= ขุเส-สย	คำ, บริภาษ
มนต	+ณณย	= มนเต-ตย	ปรึกษา, พูดอย่างลับๆ

นิ-มนต	+ณณย	= นิมนเต-ตย	เรียกมา, นิมนต์
อา-มนต	+ณณย	= आमन्เต-ตย	เรียกมา
จฺท	+ณณย	= โจเท-ทย	โจทย์, ทักท้วง, ตักเตือน
จินต	+ณณย	= จินเต-ตย	คิด, รู้, นึก
นิ-สม	+ณณย	= นิสมา-มย	ใคร่ครวญ, พิจารณา
มาป	+ณณย	= มาเป-ปย	สร้าง, ก่อสร้าง, เนมิต
โถม	+ณณย	= โถม-มย	ชมเชย, ยกย่อง, สรรเสริญ
วณณ	+ณณย	= วณเณ-ณย	สรรเสริญ; ขยายความ
ครห	+ณณย	= ครเท-ทย	ติเตียน, นินทา, เกลียด, ชัง
กท กนฺท	+ณณย	= กนเท-ทย	ร้องให้, คร่ำครวญ
ฉนท	+ณณย	= ฉนเท-ทย	ปรารถนา, ต้องการ, พอใจ
กมุ	+ณณย	= กาม-มย	ปรารถนา, ต้องการ
ปตถ	+ณณย	= ปตเถ-ถย	ปรารถนา, ต้องการ
ธา ธร	+ณณย	= ธาเร-รย	ทรงไว้, ทรงจำ, ร้องรับ
คนถ	+ณณย	= คนเถ-ถย	แต่ง, เรียบเรียง, ร้อยกรอง
รจ	+ณณย	= รเจ-จย	ทำ, จัดแจง, แต่ง, เรียบเรียง, รचना
คณ	+ณณย	= คณ-ณย	นับ, คำนวณ
ทม	+ณณย	= ทเม-มย	ทรมาน, ฝึก
ลขิ	+ณณย	= ลขเ-ชย	กระโดด, เหาะ, เเทิน, ลอยไป
ฉจจ	+ณณย	= ฉจเท-ทย	ทิ้ง, ขว้างทิ้ง
ปริ-วชฺชิ	+ณณย	= วชเช-ชย	เว้น, สละ, แบ่งปัน
เปส	+ณณย	= เปเส-สย	ส่งไป
ปท	+ณณย	= ปาเท-ทย	ส่งไป
วร	+ณณย	= วาเร	ขอ, ต้องการ
นิ-ยต	+ณณย	= นิยยาเท-ทย (ต>ท)	มอบให้, แลกเปลี่ยน
ปฎิ-ปท	+ณณย	= ปฎิปาเท-ทย	มอบให้, จัดหาให้, จัดแจง, ให้

			สำเร็จ, บันดาล
ยุษ	+ณณย =	ยุษเช-ชย	ประกอบ, ผูก
อา-รูป	+ณณย =	อาโรเป-ปย	ยก, ยกขึ้น
วิ-โอ-รูป	+ณณย =	โวโรเป-ปย	ยกลง, ปลงลง
บุถ	+ณณย =	โปเถ-ถย	ประหาร, ทูบ, ตี
ภูฏ	+ณณย =	โกฐเฏ-ฏย	ตอก, ต่ำ, ทูบ, บุ
โกฏฏ	+ณณย =	โกฏเฏ-ฏย	ตอก, ต่ำ, ทูบ, บุ
ภูฏ	+ณณย =	โกฐเฏ-ฏย	ตี, ทูบ, เคาะ, ตัด, เกี่ยว, ปั่น
อา-ภูฏ	+ณณย =	อาโกฐเฏ-ฏย	ตี (กลอง), ...
หิส	+ณณย =	หิสเส-สย	เปียดเปียน
ปึพ	+ณณย =	ปึพเส-พย	เปียดเปียน, บีบคั้น, ฆ่า
ฆฏ	+ณณย =	ฆเฏ-ฏย	เปียดเปียน, เปียดเสียด, รวมกัน
ผล	+ณณย =	ผาเล-लय	ตัด, ผ่า
ธัส	+ณณย =	ธัสเส-สย	กำจัด, ทำลาย
ทุส	+ณณย =	ทุสเส-สย	กำจัด, ทำลาย, ประทุษร้าย
ทล	+ณณย =	ทาเล-लय	ทำลาย, แดก
กบป	+ณณย =	กบเป-ปย	สำเร็จ, กำหนด, ถึง, บรรลุ; ทำ, คิด, นึก... ; ตัด, โทน
ชุต	+ณณย =	โชเต-ตย	สว่าง, รุ่งเรือง, โพล่ง
อภิ-วที	+ณณย =	อภิวาเท-ทย	กราบไหว้, อภิวาท, สรรเสริญ
มาน	+ณณย =	มานเน-นย	บูชา, นับถือ
ปุษ	+ณณย =	ปุษเช-ชย	บูชา
รูป	+ณณย =	โรเป-ปย	หว่าน, ปลูก; ยก
ติม	+ณณย =	เตเม-มย	เปียก, ขึ้น, ชุ่ม, ชุ่มชื้น
วร	+ณณย =	วเร-รย	ปิด, กั้น
วิ-วร	+ณณย =	วิวเร-รย	เปิด
นิ-วร	+ณณย =	นิวาเร-รย	ห้าม, กั้น
ปริ-วร	+ณณย =	ปริวาเร-รย	กั้นรอบ, แวดล้อม
ถก	+ณณย =	ถเก-กย	ปิด, กั้น, กระทบกระทั่ง
ฉท	+ณณย =	ฉาทะ-ทย	มุง, บัง, ปิด กั้น, ปิดบัง
อา-ฉท	+ณณย =	อจฉาทะ-ทย	นุ่งห่ม, ปกปิด
นิ-วส	+ณณย =	นิวาเส-สย	นุ่งห่ม
สั-วร	+ณณย =	สัวเร-รย	สำรวม, ระวัง, ปิด, กั้น

เวฐ	+ณณย =	เวฐเฐ-ฐย	ผูก, พัน, รัด
ภูส	+ณณย =	ภูเส-สย	ประดับ, ตกแต่ง
มกษ	+ณณย =	มกษเช-ชย	ทา, ลูบไล้, ลบหลู่
ตป	+ณณย =	ตปเป-ปย	ร้อน, ร่ำร้อน, เผา; อิ่ม, เอิบอิ่ม
ณป	+ณณย =	ณาเป-ปย	เผา, ไหม้
วาส	+ณณย =	วาเส-สย	อบ, รม (ทำให้มีกลิ่นหอม)
ป-ชล	+ณณย =	ปชลา-लय	ล้าง, บ้วน (ปาก), ชำระ
ป-สท	+ณณย =	ปสทา-ทย	ยินดี, เลื่อมใส
ปาล	+ณณย =	ปาเล-लय	รักษา
ปุส	+ณณย =	โปเส-สย	เลี้ยงดู
คเวส	+ณณย =	คเวเส-สย	แสวงหา, ค้นหา
วิธ	+ณณย =	เวเธ-ธย	ไหว, ห้วนไหว; เปียดเปียน
องก	+ณณย =	องเก-กย	กำหนด, หมายถึง, เป็นเครื่องหมาย
ลกษ	+ณณย =	ลกษเช-ชย	กำหนด
วิ-อว-ฐป ฏ	+ณณย =	วภูฐเป-ปย ววตถเป-ปย	กำหนด, หมายถึง, ตั้งลงไว้
ฆฏฏ	+ณณย =	ฆเฏ-ฏย	สู้ต่อ, พยายาม, หมั่น, อุตสาหะ
สท	+ณณย =	สเท-ทย	อดทน, อดกลั้น
วณจ	+ณณย =	วณเจ-จย	เกลี้ยกล่อม, หลอกลวง
กท	+ณณย =	กเท-ทย	โกง, ล่อลวง, ให้พิศวง
ป-ญป	+ณณย =	ปณญาเป-ญเป	ปลาด, แต่งตั้ง, ฝัง, เก็บ
สชช	+ณณย =	สชเช-ชย	จัดแจง, เตรียมการ, ประกอบ; สร้าง, ทำ
ปฎิ-ยต	+ณณย =	ปฎิยาเท-ทย (>ท)	ตกแต่ง, จัดแจง
ยุษ	+ณณย =	โยเช-ชย	ผูก, ประกอบ, รวบรวม
อรท	+ณณย =	อรเท-ทย	สมควร, เหมาะสม; บูชา
อฏฏ	+ณณย =	อฏเฏ-ฏย	อึดอัด, บีบคั้น
จณณ	+ณณย =	จณเณ-ณย	บด, ละเอียดย, แหก
วิช	+ณณย =	วีเช-ชย	พัด, โบก
อติ-มาน	+ณณย =	อติมานเน-นย	เย่อหยิ่ง, จองทอง
นฏ	+ณณย =	นฏเฏ-ฏย	พ้อนรำ
สั-จิต	+ณณย =	เจเต-ตย	ซื่อซาย; อุตสาหะ, พยายาม; แก้ง (ภาษาเก่า), จงใจ, เจตนา

ธาตุลงปัจจัยอื่นๆ

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล
ภุช	+ช	= พุภุช	ปรารถนาจะกิน, อยากกิน, หิว

กิต	+ฉ	= ติกิจฉ (เทวภาวะ)	รักษาโรค, เยียวยา; รั้ง; ปรารถนา; อยู่; สงสัย

ขส	+ฉ	= ขฉจฉ	ปรารถนาจะกิน, อยากกิน, หิว
สุ	+ส	= สุสสุส	ปรารถนาจะฟัง, อยากฟัง
หร	+ส	= หรีส	ปรารถนาจะนำไป, อยากนำไป
ปา	+ส	= ปิวาส	ปรารถนาจะดื่ม, อยากดื่ม, กระจายน้ำ
จिर ศัพท์	+อาย	= จिरาย	ประพุดิซ่า, ซักซ่า
ฐุม ศัพท์	+อาย	= ฐุมาย	ประพุดิ(ให้ปั่น)เพียงดั่งคว้น, ทำตนดั่งคว้น

ปพพต ศัพท์ +อาย	= ปพพตาย	ประพุดิ(ให้ปั่น)เพียงดั่งภูเขา, ทำตนดั่งภูเขา
สมุทท ศัพท์ +อาย	= สมุททาย	ประพุดิ(ให้ปั่น)เพียงดั่งสมุทร, ทำตนดั่งทะเล
จิจจิจู ศัพท์ +อาย	= จิจจิจูาย	ประพุดิเสียงดั่งจืดๆ, ทำเสียงจืดๆ
ปุตุต ศัพท์ +อีย	= ปุตุตีย	ประพุดิ(ให้ปั่น)เพียงดั่งบุตร, ทำตัวเหมือนลูก
กุกุกจ ศัพท์ +อาย	= กุกุกจาย	เกลียด, รังเกียจ, ประพุดิรังเกียจ
นิททา ศัพท์ +อาย	= นิททาย	หลับ, ประพุดิหลับ (บาลีไวยากรณ์)